היכי עביד הכי **והא תניא חכם שטימא כו'**. וא"ת דלקמן (דף מט.) גבי ההוא מחטא דאישתכח בסמפונא דכבדא הוא מר בריה דרב אידי טריף רב אדא בר מניומי מכשיר וי"ל דהתם אגמריה סמיך דלקמיה בסוף פ"ב דנדה (דף כ:) גבי ילתא דאייתית דמא לקמיה דרבה בר בר חנה וטמי לה ואייתית קמיה דרב יצחק בר' יהודה ודכי לה ופריך עליה מתכס שטימא כו' ומשני דמעיקרא (א) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (ב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (ג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא טמוי טמי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (ד) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (ה) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (ו) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (ז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (ח) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (ט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (י) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (יא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (יב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (יג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (יד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (טו) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (טז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (יז) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (יח) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (יט) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (כ) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (כא) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (כב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (כג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (כד) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (כה) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (כו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (כז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (כח) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (כט) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (ל) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (לא) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (לב) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (לג) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (לד) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (לה) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (לו) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (לז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (לח) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (לט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (מ) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (מא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (מב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (מג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (מד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (מה) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (מו) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (מז) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (מח) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (מט) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (נ) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (נא) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (נב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (נג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (נד) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (נה) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (נו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (נז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (נח) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (נט) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (נט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (ס) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (סא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (סב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (סג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (סד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (סה) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (סו) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (סז) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (סח) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (סט) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (ע) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (עא) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (עב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (עג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (עד) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (עה) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (עו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (עז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (עח) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (עט) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (פ) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (פא) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (פב) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (פג) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (פד) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (פה) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (פו) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (פז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (פח) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (פט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (צ) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (צא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (צב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (צג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (צד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (צה) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (צו) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (צז) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (צח) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (צט) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (ק) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קא) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קד) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קה) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קח) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קט) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קי) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קיא) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קיב) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קיג) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קיד) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קטו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קטז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קיז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קיח) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קיט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קכ) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קכא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קכב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קכג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קכד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קכה) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קכו) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קכז) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קכח) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קכט) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קל) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קלא) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קלב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קלג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קלד) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קלה) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קלו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קלז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קלח) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קלט) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קמ) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קמא) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קמב) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קמג) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קמד) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קמה) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קמו) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קמז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קמח) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קמט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קנ) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קנא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קנב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קנג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קנד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קנה) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קנו) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קנז) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קנח) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קנט) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קס) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קסא) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קסב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קסג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קסד) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קסה) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קסו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קסז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קסח) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קסט) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קע) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעא) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעב) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעג) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעד) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעה) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעו) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעח) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קפ) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קפא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קפב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קפג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קפד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קפה) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קפו) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קפז) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קפח) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קפט) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קע) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעא) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעב) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעג) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעד) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעה) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעו) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעז) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעח) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעט) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קפ) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קפא) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קפב) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קפג) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קפד) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קפה) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קפו) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קפז) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קפח) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קפט) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קע) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעא) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעב) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעג) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפשט מעובדא דילמא דנאמנת ומשני רב יצחק בר' יהודה אגמריה סמך (קעד) ופירש שם בקונטר' דהדר ביה מאידך שוטיא שטימא כו' ומשני דמעיקרא (קעה) טמי טמוי לה כיון דאמרה כל יומא הוה דכי לי רבה בב"ח כה"ג וההוא יומא (קעו) חס בעיניה הוה דכי לה ובעי התם כזה המיר לי פלוגי חכס מהו פירוש נאמנת או אינה נאמנת ובעי למיפ

מסורת הש"ס

אתייקורי מתייקרי בי. נכבדין הם במה שאני קועד אצלם והנאתם היא ואין זו מתנה: **כנפה.** הגרגרת סביב סביב להיקפה נקבים דקים כנפה: **מצטרפין הנקבים לרוחב.** אילו היו כולן מחוברים יחד היה רוחב נפסק נרפה: **וכגולגולת.** לגבי אהל המת תניא (אהלות פ"ב משנה ג) בהיות דכמה חסרון בשדרה קתני סיפא [1] וכגולגולת כדי שיגטל מן החי וימות הוי חסרון ולא מטמא ואמרינן בנכורות (דף נח.) כמה יגטל מן החי וימות כמלא מקדח של רופאים ותני עלה דאם יש בו נקב אחד אריך שאין עגול רואים אותו אם יתנו אריכו לעגלו והוי כמלא מקדח הוי חסרון או אפילו יש בו נקבים קטנים הרבה כולן מצטרפין לכמלא מקדח: **אלמא קיון.** דשיעור חסרון גולגולת כמלא מקדח הוא מצטרפין נקבים הקטנים לכמלא מקדח כאילו הוי חד נקב ולא יהבינן בהו שיעורא אחרינא: **והכא נמי.** אע"ג [2] דבסקוקות שיעורא לרוחב גבי נקוביה תנן במתניתין (לקמן דף נד.) עד כמה תחסר עד כאיסר אתיטלקי אלמא נקב הקנה טריפתו בכאיסר וגבי נקבים קטנים [3] בעי כאיסר לשעוריהו: **אישתמיטתיה.** להאי מקשה: **מצטרפין לרוחב.** דהוו כספיקה בעלמא דלא מיתסרא ויקבה כנפה נמי בדליכא חסרון: **ניטלה דימנה רצועה.** לארכה דאיכא חסרון: **מצטרפה לכאיסר.** אי [4] כי מעגלת לה הויא איסר טרפה: **בעופא.** נקבים לחסרון בעוף דליכא למימר בגרגרת דידיה כאיסר בכמה הוי שיעוריה: **מקפלו.** חותך למטה מן הנקבים ונגלייהס עד שיוכל לקפל הלעומה שהן בה כלפי פי הקנה ומניחו למקום הנקבים ע"פ הקנה: **אם חופה.** בין הנקבים והשלם שבין נקב לנקב אם רוב הקנה אע"ג דנקבים גדולי ליכא רובא: **טריפה.** הואיל ויש בהן חסרון ושיעור סמיכת נקבים זה לזה כנפה דהא אינקבה כנפה קיימינן: **ומימנך.** שלא תשכח שמועה זו ולא תימא כאיסר או מצטרפין לרוחב: **נפיל.** כעין שעושין הנפה שמניחין שם יריעות זב הסוס על פי העוגל. וזה סימן יהא לך נקבה כנפה שאלא ומעשה נפה השיבוך: **נפחסה כמין דלת.** ולא נטל הפחת אלא תלוי ועומד זקוף שם כעין דלת במזוזתו: **הדי שיבוה איסר לרחבו.** ושיעור גדול הוא זה מאיסר דהכא בעינן נכנס ויוצא משום דאין כאן חסרון והלתא קותם את הנקב: **נסדקה.** לארכה. וקילא מכולהו דהיכא דנפסק לרחבה ברוחב מתוך שהריאה מוסכת למטה והצואר מושך למעלה ניתק והולך לגמרי ולא הדר מיתי שולדי"ת בלע"ז אבל לארכה כל כמה שהצואר נמשך הסדק קוגר והולך הלכך הדר מיתי: **חוליא.** טבעת שמעתי. ובעיני נראה שהן שלש טבעות דלתמרינן במנחות (דף לט.) **כדי שיכרוך** ושנה ושלש הויא חוליא לגבי ציצית: **מה חוליא ומה חוליא.** למה לכם החוליות הללו דקתמר רב: הכי גרסינן **אמרוה קמיה דרבי יוחנן משמיה דרבי יונתן איכא דאמרי הכי.** ולא גרסינן **איכא דאמרי רועה.** דהקתמר רבי יוחנן משהו למעלה ומשהו למטה אמרוה קמיה משמיה דרבי יונתן: **חברין בבלאי.** רבי יונתן מבבל סליק: **כי האי טעמא.** לשבח קאמר: **מטבעה הגדולה.** כרבי יוסי ברבי יהודה ומחלוקתו בפ"ק (לעיל דף יח.) נקט לה מיהו אגן קיימא לן כרבי חנינא בן אנטיגנוס דמשפוי כובע ולמטה כשרה [לעיל יט.] **דהיינו למעלה מן הטבעת: כנפי ריאה.** מוני ריאה: **הפחפוחה.** כדמפרש רבא תחתונה כשהבהמה תלויה דהיינו אונות קטנות שהיא עליונה כשאומזין בקנה והריאה תלויה למטה: **כנפי.** כמות שהן נמתחין ופושטין כנפים למעלה אע"פ שהקנה יורד ביניהם **עד מקום חיבורן: שאני אומר כל שפושטת לארבה ורועה.** ולא יותר לכך אמי מפרש תחתונה שהיא עליונה שלא תאמר תחתונה כשאומזין הקנה דהיינו כנגד כל הריאה: **שלא תאגם.** למשוך הסימנים חוץ לחזה בידי אדם: **אגפה עצמה.** לפשוט מאד לוארה בשעת שחיטה מהו: **פיקו.** ולחומרא וכן הלכה: **למטה מן החזה.** למקום שאין ראוי לשחיטה: **נידון כריאה.** בנקב משהו ולא ברוב כגרגרת: **ס"ר איזהו חזה.** לגבי חזה ושוק של שלמים הניתן לכהנים: **הרואה את הקרקע.** אינו משבר מן הצלעות בגובה הצדדין כלום אלא השומן התחתון כמות שהוא [5] בחסום שברשאי הצלעות: **למעלה עד הכרס וכו'.** ושיעור אריכו למעלה עד הכרס כשהבהמה תלויה לספיטה היו עוטלים אותו וחותך ג' צלעות הקטנות העליונות עמו משתי דפנות אחד מכאן ואחד מכאן והן שסביב הקנה ונקרקלין פורליל"ת: **קרמא עילאה.** המחובר לגולגולת מבפנים: **ואע"ג דלא איניב פפאה.** הקרום הרך [6] שבחומה מונח בתוכו: **חייפא.** שק כמו (כ"מ דף יד:) חייפא דקיטרי: **דמפנה ביה מוחא.** שהמוח מונח בתוכו: **כנגדו בצילים ניכר.** בציני זכר אתה יכול להכיר [7] רצילת המוח שגם להן יש שני קרומים לבד הכיס והאחד מיצון ואחד שהציליים מונחים בו. ומתוך שקרום התחתון של מוח דק מאד ואין ניכר לגמרי ונראה כמות עצמו הוא נותן לו סימן בציליים: **כל מה שבקדרה.** בגולגולת עד שלא התחיל לצאת מן הקדרה ליעשות חוט שהרי חוט השדרה מן המוח הוא בא: **נידון כמוח.** בנקב משהו: **נימשך.** לצאת מן הקדרה לגד החוט: **נידון כחוט.** בפסיקת הרוח:

מצטרפין לכמלא מקדח. לגו משום דבעו למיסתם כב"ש [8] אלא משום דב"ש [9] פירשו שיעור נקט שיעורא דב"ש: **אישתמיטתיה** הא דאמר בו'. ס"ד דרב ירמיה דאפילו בנקבים שיש בהם חסרון קאמר דמצטרפין לרוחב מדנקט כנפה דמשמע כנקבי נפה שיש בהם חסרון חיירי [1] ומסיק דבשאין בהן חסרון חיירי ולא נקט נפה אלא לומר דמלאה נקבים כנפה ולשון אישתמיטתי' קשה: **ניטלה** ממנה **רצועה מצטרפת לכאיסר.** תימה לישמועינן ניקבה וכ"ש לרוחב: **כדי** שיכנס איסר לרחבו. פירוש לרחבו של איסר שיושיבהו שם על רחבו ויכנס לאפוקי דרך עוביו: **אנסה** עצמה. שפשטה [2] דלאיסר יותר מדאי ליטול ירק בגוד: **חותך** שתי צלעות מבאן ומבאן. פירש ר"ח שתיים מכאן ושתים מכאן והאי חזה לא הוי כהחוא דמסכת תמיד (דף לא.) שלא היו שם שוס צלעות כלתון בפ' לא היו כופתין: מר

נקבים שיש בהן חסרון מצטרפין לכאיסר ושאין בהן חסרון מצטרפין לרוחבא בעופא מאי אמר רבי יצחק בר נחמני לדידי מפרשא לי מיניה דרבי אלעזר [3]מקפלו ומניחו על פי הקנה אם חופה את רוב הקנה טרפה ואם לאו כשרה אמר רב פפא וסימניך נפיא [4]נפחתה כדלת אמר רב נחמן כדי שיכנס איסר לרחבו [5]הנסדקה אמר רב אפילו לא נשתייר בה אלא חוליא אחת למעלה וחוליא אחת למטה כשרה אמרוה קמיה דרבי יוחנן אמר מה חוליא ומה חוליא דקאמר רב אלא אימא [6]אפילו לא נשתייר בה אלא משהו למעלה ומשהו למטה כשרה אמרוה קמיה דרבי יוחנן משמיה דרבי יונתן הכי אמר להו [7]ידעין חברין בבלאי לפרושי כי האי טעמא תנא רבי חייא בר יוסף קמיה דרבי יוחנן [8]כל הצואר כולו כשר לשחיטה מטבעת הגדולה עד כנפי ריאה התחתונה אמר רבא תחתונה שהיא עליונה שאני אומר [9]כל שפושטת צוארה ורועה ובלבד שלא תאגם בעי רב חנינא ואיתימא רב חנניה אנסה עצמה מהו [10]תיקו יתיב רבי יוחנן ורשב"ל נפק מילתא מביניהו אנס בסימנים ושחט פסולה [11]ניקב הקנה למטה מן החזה נידון כריאה תנו רבנן [12]איזהו חזה זה הרואה את הקרקע למטה עד הצואר למעלה עד הכרס חותך שתי צלעות משתי דפנות אילך ואילך וזהו חזה הניתן לכהנים: ניקב קרום של מוח: רב ושמואל דאמרי תרוייהו קרמא [13]עילאה אע"ג דלא אינקיב תתאה ואמרי לה [14]עד דאינקיב תתאה אמר רבי שמואל בר נחמני וסימניך חייתא דמתנח ביה מוחא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יהושע בן לוי כנגדו בביצים ניכר א"ר שמעון בן פזי אמר ריב"ל משום בר קפרא [15]מוח כל מה שבקדירה נדון כמוח התחיל למשוך נדון כחוט השדרה ומהיכן מתחיל לימשך אמר רבי יצחק בר נחמני לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יהושע בן לוי [16]כמין שני

פולין

אתייקורי הוא דמתייקרו בי אמר רב יהודה אמר רב ניקבה כנפה מצטרפים לרוחבא מתיב רב ירמיה [1]וכגולגולת שיש בה נקב אחד ארוך אפילו יש בה נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדח אלמא כיון דשיעורה מלא מקדח למלא מקדח מצטרפין ה"נ כיון דשיעוריה כאיסר לכאיסר מצטרפין אישתמיטתיה הא דאמר רבי חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב [2]נקבים שיש בהן חסרון מצטרפין לכאיסר ושאין בהן חסרון מצטרפין לרוחבא אמר רבה בר בר חנה א"ר יהושע בן לוי ניטלה הימנה רצועה מצטרפת לכאיסר בעא מיניה רבי יצחק בר נחמני מרבי יהושע בן לוי ניקבה כנפה מהו אמר ליה הרי אמרו

עין משפט נר מצוה

מד א מיי' פ"ב מהל' טומאת מת הל"ח:
מה ב מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל' כג סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' לד סעיף ג:
מו ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ד:
מז ד מיי' שם ועיין בהגהות וכ"מ טוש"ע שם סעיף ה וסעיף ו:
מח ה ו מיי' שם הלכה כד טוש"ע שם סעיף ז:
מט ז ח ט מיי' שם פ"א הלכה ו ז [מ] סמג שם טוש"ע יו"ד סי' כ סעי' ח:
נ י מיי' פ"ז מהל' שחיטה הל"ח סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' לד ס"י:
נא כ מיי' פ"ט מהל' מעשה הקרבנות הל"י:
נב ל מיי' פ"ו מהל' שחיטה הל"ג סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' לא ס"ל:
נג מ נ מיי' שם טוש"ע שם סעי' ד:

לעזי רש"י

שולדר"א [שולדי"ר]. לרתך.
פרציל"א. חלל הצואר.

רבינו גרשום (המשך)

פי הקנה: נסדקה. כלומר באורך הקנה: הכי גרסינן [1] איכא דאמרי אמרוה רבנן קמיה דר' יוחנן משמיה דר' יונתן כו' כלומר כשאמרו משמיה דר' יונתן שבחה ואמר להו ידעין חברין בבלאי כו': אמר רבא תחתונה שהיא עליונה מחיים עליונה כשהבהמה מהלכת וכשתולין אותה תחתונה א"ל אני א' כדי שתפשוט צוארה ותרעה כו' [2] כלומר ר' יוחנן א"ל ר' יצחק בר יוסף ובלבד שלא תיאנס כלומר שלא יהא שום בר אדם אונסה אלא כדי שהיא עצמה תפשוט: אנסה עצמה מאי כלומר מי אמרי' כיון דלאו כל שעתא אין צוארה כ"כ [פשוטה] אסור דלאו מקום שחיטה הוא או דילמא כיון דיכול לפשוט עד אותו מקום מקום שחיטה מקרי תיקי: נידון כריאה ונקובתו במשהו. כנגדו בביצים ניכר כלומר בביצים בהמה שיש שם שני קרומות וכל מה שבקדירה נידון כמוח עצם שהמוח מונח בו זו היא קדירה ואין מונח במקום אחד אלא חוריין יש בעצם שמונחת בשנים ושלשה מקומות והכי קאמר מוח שבמקום אחד וכל מה שסביב המוח בחוריין כולן נידונין כמוח ומה דינו של מוח ניקב קרום שבראש בכל שהוא טרפה: נידון כחוט השדרה ברוב עורו של מוח:

---

[1] (לקמן מז:), [2] (לקמן נד.), [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והכא נמי אע"ג דבפסוקות הגרגרת שיעורא: (ב) ד"ה מצטרפ' לכאיסר לי כד מעגלת:

מוסף רש"י

נקב אחד ארוך. ונקדרה בחסרון (לקמן נז:). **מצטרפים למלא מקדח.** וזהו אינה מטמא בהאהל לבית שמאל, פלוגתא דשדרה וגלגולת באהלות (פ"ב מ"ג) דהיינו כדי שיעגל מן החי וימות, דהכי אמרינן בפרקין (נב:) גבי שדרה וכן לעולה (לקמן נז:). **חברין בבלאי.** ר' יונתן מבבל הוה ועלה לארץ ישראל (גיטין עח:).

שיטה מקובצת

[1] וגבי נקבים קטנים נמי בעי כאיסר: [2] שהוא מתפרש בחסחוס שבראשי הצלעות: [3] הקרום הרך שהמוח מונח בתוכו המ"ד ומה"ד וסימנך למ"ד קרמא תתאה הס"ד: [4] יכול להכיר רבוצת המוח: [5] משום דב"ש פירשו שיעורן נקט: [6] שיש בהם חסרון איירי ומשני דבשאין: [7] אנסה עצמה שפשטה צוארה יותר מדאי:

רבינו גרשום

ניקבה כנפה. כלומר הגרגרת שניקבה ולא ניקבה במקום אחד אלא ברוב מקומות ניקב נקבים דקין מצטרפת לרוחבה כלומר אם בין כל הני נקבים שיעורן כרוב חללה טרפה. מתיב ר' ירמיה בר אבא וכגולגולת שיש בה נקב אחד ארוך כו' מצטרפין לכמלא מקדח דשיעור נקב לגולגולת לענין טרפה כמלא מקדח: הכא נמי כיון דשיעורו בכאיסר כו' כדבעינן למימר לקמן: נפחתה כדי שיכנס איסר לרחבו: בעופא מאי. כלומר בעופא דאין אנו יכולין לשער נקבים שיש בהן חסרון בכאיסר שהקנה אינו רחב כל כך היכי משערינן. מקפלו ומניחו על פי הקנה כו'. כלומר [ע"פ נקב הקנה]: וסימניך נפיא. כלומר כשם ששוטחין נפיא ע"פ העוגל כך שוטחין הכא ומניחו על

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מר בר חייא מתני איפכא. פי׳ בקונטרס דמסתברא כליסנא קמא ד) דקיס ליה רבי יוחנן בשיטתיה לעיל דאמר ניקב הקנה למטה מן החזה נידון כריאה וגלאה דאזלינן בכולהו לחומרא מדלא אימר הלכתא לא כמר ולא כמר וגם רבי יוחנן דאמר ניקב הקנה למטה מן החזה משמע בין דריאה בין דכבדא נידון כריאה וכן רבינו חננאל פסק לחומרא דשלשתן נקובתן במשהו בין דכבד בין דלב בין דריאה:

מאן דאמר רוב עורו רוב מוחו **מאי.** דללמא ה״ה ברוב מוחו לבד טריפה ונקט רוב עורו לאשמועינן דאפילו עורו בעי רוב ורבינו תם מפרש דמבעי ליה אי בעי נמי רוב מוחו ועורו דנקט מפני שהוא עיקר ומכל מקום בלא מוחו נמי איכא טריפה:

נתמזמז מוחיה דדין. תימה לרי״ם דמייתי ראיה ממנה דראש דשיעורו בנקב משהו לומר מוזמוז השדרה דשיעורו ברובו ו) עד

פולין יש מונחין על פי הקדרה מן הפולין ולפנים כלפנים מן הפולין ולחוץ כלחוץ ופולין עצמן איני יודע ז) ומסתברא כלפנים רבי ירמיה בדק בעופא ואשכח כמין שני פולין מונחין על פי הקדרה: ניקב הלב לבית חללו: בעי רבי זירא לבית חלל קטן או לבית חלל גדול א״ל אביי מאי תיבעי לך מי לא תנן ח) ר״ש אומר עד שתנקב לבית הסמפונות ט) ואמר רבה בר תחליפא אמר רבי ירמיה בר אבא אמר רב עד שתנקב לסמפון גדול הכי השתא התם לבית הסמפונות קתני להיכא דשפכי סמפונות כולהו והכא לבית חללו קתני י) מה לי חלל גדול מה לי חלל קטן קנה הלב רב אמר יא) במשהו ושמואל אמר ברובו הי ניהו קנה הלב יב) אמר רבה בר יצחק אמר רב חלב שעל גבי דפנות דפנות סלקא דעתך יג) אלא שעל גבי דופני ריאה אמר אמימר משמיה דרב נחמן תלתא קני הוו חד פריש לליבא וחד פריש לריאה וחד פריש לכבדא דריאה כריאה דכבדא ככבדא דליבא פליגי מר בר חייא מתני איפכא דריאה ככבדא דכבדא כריאה דליבא פליגי אזל רבי חייא בר יוסף אמרה לשמעתא דרב קמיה דשמואל א״ל אי הכי אמר אבא לא ידע בטרפות ולא כלום: נשבר השדרה: ת״ר יד) חוט השדרה שנפסק ברובו דברי רבי רבי יעקב אומר אפילו ניקב הורה רבי כרבי יעקב אמר רב הונא יא) אין הלכה כרבי יעקב וכמה רובו רב אמר יב) רוב עורו ואמרי לה רוב מוחו מאן דאמר רוב מוחו כ״ש רוב עורו למאן דאמר רוב עורו רוב מוחו מאי ת״ש דאמר ניולי אמר רב הונא שאמרו רוב עורו מוח זה לא מעלה ולא מוריד רב נתן בר אבין הוה יתיב קמיה דרב בדק ברוב עורו וקא בדיק ברוב מוחו א״ל אם רוב עורו קיים מוח זה אינו מעלה ואינו מוריד אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יהושע בן לוי יג) נתמרך פסול נתמסמס פסול איזוהי המרכה ואיזוהי המסמסה המרכה יד) כל שנשפך כקיתון מסמסה יה) כל שאינו יכול לעמוד בעי רבי ירמיה אינו יכול לעמוד מפני כבדו מאי יו) תיקו בי רב אמרי נתמסמס פסול יז) נתמזמז כשר מיתיבי יח) רשב״א אומר בהמה שנתמזמז מוחה טרפה ההיא נתמסמס איתמר אינו והא לוי הוה יתיב בי מסותא חזייא להאוא גברא יט) דטרייה לרישיה אמר נתמזמז מוחיה דדין לאו דלא חיי אמר אביי לא לומר שאינו מוליד עד היכן חוט השדרה אמר רב יהודה אמר שמואל עד בין הפרשות רב דימי בר יצחק הוה קא בעי למיזל לבי חוזאי אתא לקמיה כ) דרבי יהודה אמר ליה ליחוי לי מר בין הפרשות היכא א״ל זיל אייתי לי גדי ואחוי לך אייתי ליה גדי שמינה א״ל בליעה טפי ולא ידיע אייתי ליה כחוש א״ל בליטן טפי ולא ידיע א״ל תא אגמרך גמרא כא) הכי אמר שמואל עד אחת טרפה שלישית כשרה שניה אינו יודע בעי רב הונא בריה דרב יהושע קייס: **נתמרך פסול נתמסמס פסול** גרסינן. ואחוט השדרה קאי. אע״ג דהמסמסה קילא מהמרכה כדמפרש וחזיל אפילו הכי תנא תרווייהו דאי תנא המסמסה לחודה הוה מפרשינן דהיינו נשפך כקיתון. המרכה לשון מורך שנתרככה ועשית המוח בתוך הקרום כמים ונשפך מרלשון לקופו ומקופו לרלשון ואם היו נוקבין אותו היה יוצא דרך הנקב: **ואינו יכול לעמוד.** מפני שנעשה גלול אבל לא כל כך שיהיה נשפך כקיתון של מים אבל כשאוחזין אותו ומניח קצתו למעלה מידו הוא נכפף ונופל: **מפני כבדו.** שהוא עב וכבד אבל לא נתרכך מנפניס מהו חולי הוא זה שמכבידו או לא. וכל הני נתמרך ונתמסמס בכלל נפסק החוט הן דקיס להו לרבנן שמתוך ליקוי זה עתיד ליתקב וליפסק אי נמי אין פיסוק גדול מזה אע״ג דלמרן מוח זה לא מעלה ולא מוריד ה״מ בהפרדה אבל בהמרכה בב) לא: **תיקו.** וכל מיקו דאיסורא לחומרא: **נתמסמס פסול.** כדקאמרת: **נתמזמז כשר.** ולהכי הדר נקט נתמסמס פסול דלא תימא נתמזמז ונתמסמס חדא הוא ולאיפלוגי עליה אתא: **נתמזמז.** נתרוקן מהמוח מקצתו מאליו: בג) **טרייה.** מיגליי״ר בלע״ז: **נתמזמז מוחיה דדין.** דוחא הוא ולזה שנתמזמז מוחו: **שאינו מוליד.** מולדות האיש מן המוח היא באה שגיד הנשה של ירך וגיד הגוייה כולן מחוברין לחוט השדרה שהוא מתפצל ויוצא מתחת השדרה ונעשה גיד אצל הירכים ונכנס לתוכו: **עד היכן חוט השדרה.** עד היכן כמו אל חוטו בד) להיות בהמה טרפה בפסיקתו. החוט יוצא מן המוח והולך על פני כל השדרה והאליה עד סוף הזנב: **עד בין הפרשות.** עד מקום שהוא מתפרש ומתפצל פלוגין. כנגד הירכים הוא מתחיל ליפצל ויוצא ראש ג׳ לירך זו ואחד לזו והאמצעי יורד לזנב ולמטה מאותן פילוגין כנגד שתי אצבעות הוא חוזר ומתפצל עוד לג׳ ולמטה מהם עוד מתפצל וכן בהרבה מקומות עד סופו. ואם נפסק מן המוח ועד בין הפרשות הללו כל מקום שנפסק שם רובו טרפה ואם למטה מבין הפרשות נפסק כגר תשש כחו והיריכים מעמידין את שדרתו ואינה מתה בכך: **חייסי ליה גדי שמן.** שחוט ומופשט ולא היה לו שהות לעכב עד שיקרענו וירלאה לו הפילוגין מבפנים והיה מרלאה לו מבחוץ שהחוט לבן הוא ט) ונפרד מבחוץ כשנכנס בנשר האליה לכאן ולכאן מתחת לעצם: **ולא ידיע.** החוט מבחוץ והוא צריך לכוון עד מלא חוט השערה שאם נפסק לכאן טרפה ואם נפסק לכאן כשרה: **בליען טפי.** והעצם של בוקע דאטמא דוחק הנשר ומדוכך ודוחק בו את מוח החוט הנפלא עליו עד שנעשה דק ואינו ניכר: **עד אחת.** כ״מ שיפסק מן הלומר עד בין הפרשה לאשורה טרפה נפסק בין הפרשה שלישית כשרה שניה אינו יודע: עד

עין משפט נר מצוה

נד א מיי׳ פ״ו מהל׳ שחיטה הל״ג סמג עשין סג טוש״ע יו״ד סימן לא ס״ד:
נה ב מיי׳ שם הל״ה סמג שם טוש״ע יו״ד סי׳ מ סעי׳ ח:
נו ג ד מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ד וסי׳ לד ס״י:
נז ה מיי׳ שם ס״ע טו״ל סמג שם טוש״ע שם סי׳ לב סעיף ח:
נח ו מיי׳ שם טוש״ע שם סעי׳ ב:
נט ז מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ח:
ס ח ט י כ מיי׳ שם הל׳ ג טוש״ע שם סעיף ג:
סא ל מיי׳ שם הל״ח [וסיי״ו הלכה ד] טוש״ע שם סעיף ד [וסי׳ לא סעיף ב]:
סב מ מיי׳ שם ס״ט הלכה ג ד ועיין בכ״מ טוש״ע י״ד סימן לב ס״ה:

לעזי רש״י

גלנ״ץ. בלוטות.
מינצ״יר [מצייר״א]. הוכה במכה.

רבינו גרשום

דליבא פליגי רב ושמואל; אמרה לשמעתיה דרב לקמיה דשמואל כלומר הא דאמר רב עד שתינק׳ לסימפון גדול: וקא בדיק ברוב מוחו כלומר אם רוב מוחו קיים: נתמרך פסול כלומר חוט השדרה: בעי ר׳ ירמיה אוחזו ואינו יכול לעמוד כו׳ כלומר אמרת כל שמעמידו ואינו יכול לעמוד. אוחזו ואינו יכול לעמוד מפני כבדו מאי תיקו; נתמסמס פסול כו׳ כלומר חוט השדרה. נתמזמז כשר לשון שבר: עד בין הפרשות כלומר עד העצם. האי בליע ולא ידיע כלומר ולא ניכר חוט השדרה שלו ואותה חוליא לא ניכרת שיש בה חוט השדרה. דבליעה ואע״פ שיש בה חוט השדרה בחוליא דומה כמי שאין בה דבליעה טפי: אזל אייתי ליה כחוש א״ל הא בליעה טפי ולא ידיע כלומר הני חוליות בליעי טפי ואותה חוליא שאין בה חוט השדרה דומה כמי שיש בה דבליעי טפי: הכי אמר שמואל עד אחד כלומר עד חוליא ראשונה של אליה טרפה דבה יש חוט השדרה: שלישית כשרה. כלומר שלישי׳ אם שם נשברה החוליא כשרה דבה אין חוט:

מסורת הש״ס

ו) [לעיל מב., ג) [לקמן מט.], ג) [תוספות ז. [תוספתא רפ״ב], ד) [תוספתא רפ״ג], ה) [פי׳ דטרייה לרישיה דנפל במתקן והכה ראשו בכותל או בקרקע ונתמדנד מוחו. עיין ערוך טו׳ ה׳], ו) [ל״ל דרבי], ז) [בריתות יז:], ח) עיין ברש״י בשבת נג., ט) [ל״ל לפרק], י) בס״י ויומר, כ) [ל״ל דקסי], כ) [עיין בתורת חיים כתב ישוב על תמיה זו].

גליון הש״ם

גמ׳ אמר רבה בר יצחק (אמר רב). בהרא״ש ליתא וכן נראה מדברי הר״ן במ״ש דלמימר משמיה דר״ל פליג על רבה ב״י ואיהו ס״ל דקנה הלב דפליגי רב ושמואל מה דנפיק מגרגרת ופרש לגיבא:

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה אבא רב וכו׳ הוה עדיף. נ״ב ע״ל דף לח:

מוסף רש״י

לבית הסמפונות. קטנות קטנות המתפצלות מתוך הריאה, שהדם טוגע מהם בשמותיהם לאותה (לעיל מב.). חוט השדרה שנפסק ברובו. טריפה (כתובות ז.). עד בין הפרשות. דהייט כנגד הירכים שהחוט מתפצל מתפצל שם לג׳, מאחד פורש לצד עצם ימין האליה שקורין הנקי״ם בלע״ז והשני לשמאלו והאמצעי הולך לדרכו עד סוף הזנב ומבין הפרשות והלאה לא מתקרי חוט השדרה, שנכנס בלה כמו שנכנס (ל״ל שכובד) הבהמה נמנע על ירכה ולא על אליה ואין צריך לחוט (לעיל יא.).

שיטה מקובצת

א) דעל כרחיה קרי ליה שומן: ב) דאמר לעיל ניקב הקנה למטה מן החזה: ג) כ״ש רוב עורו שהרי הוער מחזיקו: ד) ה״מ בהפרדה אבל בהמרכה הפסק הוא: ה) מקצתו מאליו הס״ד ומה״ד טרייה לרישיה הכה והטיח ראשו בכותל לשון מכה טרה הס״ד ומה״ד טרייה וכו׳: ו) אוי לזה שנתמזמז מוחו הס״ד ומה״ד שאינו מוליד תולדת האבר מן המוח הוא שגיד הנשה וכו׳: ז) היכן כחו של חוט השדרה להיות בהמה טרפה: ח) דשיעורו בנקב משהו לומר דחוט השדרה דשיעורו ברוב:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

עד ועד בכלל. והכי קאמר מן הראש ועד בין הפרשה לאשונה וכל אותו בין [6]בכלל טרפה או דלמא הכי קאמר עד ולא עד בכלל טרפה שלישית כשרה שניה איני יודע ה"ס לראשונה דמספקא ליה וממילא משתמע ולא אצטריך לפרושי לאשונה ושניה איני יודע דכיון דאמר ודאי טרפה עד אחת ולא היא בכלל מכלל דמכאן ועד שלישית מספקא ליה ומדא מייתיו הוא דנקט דלא תימא שניה כשלישית לקולא: **אפ"ל עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו.** נפסק החוט הגדול כנגד פי הפלוגין הראשונים במקום פילוג מהו בכלל טרפה הוא או בכלל איני יודע הוא מי אמרינן עד בין דוקא ופי הפרשה טרפה או לאו דוקא: **ואפ"ל עד ועד בכלל.** ליכא למיבעי בפי הפרשה מידי דודאי טרפה דאפילו חוט שכנגד הפסק שבין שני הפילוגים טרפה וכ"ש פי פילוג הראשון אלא הכי קא מיבעיא [7]ליה נפסק הפילוג עצמו מן החוט מהו ובפרשה לאשונה קאי: **פירון בשר.** שאם נפסק הפילוג כשרה: ה"ג **מאי לאו לאשונה ושניה לא שלישית.** מאי לאו פילוג ראשון ואע"ג דחוט של אחריה עדיין בכלל טרפות או בכלל הפסק הוא וכן שני לשון מורי. [8]לשון אחר בין הפרשות הן אלעות קטנות של אליה. פרשות הוא בשר המפריש בין אלע לאלע. (בין) [פי] הפרשות אלעות שבין פרשה לפרשה: **גדי שמן.** מי: **גליעה טפי.** הלעות גבלעין ואין ניכרין כשהוא מי: **בליעי טפי.** ונפשט הבשר והכל דומה לאלעות. וכל לשון זה אינו נראה לי ומפי גאון שמעתי: **עד אחת.** עד בין הפרשה לאשונה דהיינו אלע ראשונה של אליה: **טרפה.** אם נפסק החוט: **בעי רב הונא עד ועד בכלל.** שאם נפסק החוט כנגד אלע הראשון טרפה דאיהו נמי קאי בין שתי פרשות שיש הפרש בינו לאלעות הגדולות: **ולא עד בכלל.** ובכלל איני יודע הוא: **פי פרשה.** נפסק החוט אצל תחלת העלם ולא כנגדו ממש מאי בהדי עלם חשיב ואיני יודע אי בהדי פרשה קמייתא חשיב וטרפה. ולא נהירא דהא ודאי מן הפרשה היא ולא מבין הפרשה: **פרשה עצמה.** נפסק החוט כנגד פרשה שניה בשר שבין אלע לאשון לשני מהו בהדי ראשון ליה וטרפה או בתר אלע שני שדינן ליה ואיני יודע: **פירון בשר.** אם נפסק החוט כנגדו. ולהאי ליתא גרס מאי לאו פרשה שניה. ומפי גאון אחר שמעתי פרשה עצמו נשבר הלע עצמו. ולשון מורי הראשון הגון וסייג מלאתי לו בהלכות גדולות והוא עיקר[9]: **עד למטה.** מכנפיו הוי כח חוט השדרה דיליה: **ונריש נקיש עד לנגד בין אגפים.** ותו לא: **ושלחו ליה דבי נשיאה.** שלחו בשבילו שילך אצלם: **והא אגן תנן.** גבי אלו כשרות במתני' (לקמן נד.): **זריק נה.** לבהמה שלא נשתייר בה כזית מן הכבד דקסבר טרפה: **מטביל נה.** אוכלה. וכל מאכלם ע"י טיבול חומץ או חרוסת כך שמעתי. אבל נראה בעיני דבאיסור והיתר טריף ומכשר הוה שייך למיתני חזיק ומטביל לא שייך ביה ומסתברא דהכי קאמר רבי חייא לה לכבד של כל בהמה חשיב ליה ורבי שמעון מטביל ליה דאף על גב דלאו בשר הוא קאכיל ליה משום בריאותא דקסבר נשמה תלויה בו כדקי"ל (ברכות דף מד: לעיל דף נג.) הרוצה שיבריא חותך כזית בשר קודם שתצא נפשה הילכך אם לא נשתייר כזית להעלות ארוכה שיחזור וירפא טרפה ולר' חייא לא בעי כדי להעלות ארוכה אלא שיורא פורתא תקום תליא דמרה דשיורא במקום מרה בעינן כדלקמן: **עשירין מקמלין.** רבי שמעון בן רבי בנו של נשיא היה. ומקמץ לשון עצרן: **פולמוסא.** חיל הסלטון: **ערוקאי.** גמירו מינאי הא מילתא כזית שאמרו במקום מרה יהא: **במקום שהיא חיה.** שהכבד היה משם דהיינו מקום תליתה כשהיא מעורה [10]דבוקה תחת הכליות זה נראה לי ומצאתיו. ליתא אחריתא ביותרת הכבד איכר"ש בלע"ז והן טרפשין: **מתלקט מהו.** כזית מתלקט ולא במקום אחד אלא חצי כזית כאן וחצי כזית כאן: **מרודד.** מרוקע טיגב"ל בלע"ז וגרע מכלעובה: **נדלדלה.** נעקרה במקומות הרבה: **ומעורה בטרפשיה.** כאן מעט וכאן מעט וכולה קיימת: **הא איכא.** [11]הרי כולה קיימת: רב נחמן קרמא תתאה ס"ל: **ריפוא דורדא.** מלבוש אדום שהריאה מוקפת בו. ורדא על שם שקרוס [12]תחתון אדום הוא כדאמרינן לקמן (עמוד ב) כאהינא סומקא: **דאגליד.** שיטל קרוס העליון והופשט כמו גלודה דמתניתין (לקמן דף נד.): כאהינא

עד ועד בכלל או עד ולא עד בכלל. מדאמר בפירקין (לקמן דף נה.) כל שיעורא דשיערו חכמים להחמיר ליכא למפשט מידי דהני מילי במשנה או בברייתא אבל הכא מימרא היא: **ואם תימצי לומר עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו.** אף על פי שאמר שמואל עד בין הפרשות מ"מ מספקא ליה דלמא מתחלת עובי פילוג ראשון עד פילוג שני שלמטה הימנו קרוי בין הפרשות ראשון ועד ולא עד בכלל ואיני יודע או שמא מסוף עובי פילוג [5]קרוי בין הפרשות שזהו בין הפרשות ממש אבל מה שהוא כנגד עובי החוט המתפצל לא מיקרי בין הפרשות וטרפה אי נמי משום הכי מספקא ליה שמא פי פרשות עצמן דהיינו עובי פילוג ראשון הוי בין הפרשות דקאמר שמואל לפי שהוא בין חוט המתפצל לשמאל לחוט המתפצל לימין והא דנקט שמואל עד בין הפרשות ולא נקט עד הפרשות לפי שהאחד מתחיל לצאת ולהתפצל קודם לחבירו ודוקא אם עד ולא עד בכלל איצעיא ליה בפי פרשה ראשונה אבל אם עד ועד בכלל לא מצי למיבעי פי פרשה שניה מהו דממה נפשך הוי בכלל איני יודע כמו בין הפרשות שני דהא עד בין הפרשות ראשון קאמר דטרפה ותו לא ואם איתא דפי פרשה אינו קרוי בין הפרשות הכי לא אמרינן שיהא טרפה אלא עד בין הפרשות ואין זה בין הפרשות ואם הוא קרוי בין הפרשות האמר שניה איני יודע ובכלל שניה יש לו להיות: **ואם תימצי לומר עד ועד בכלל פרשה עצמה מהו.** פירש בקונטרס נפסק הפילוג עצמה מן החוט מהו ונראה דאפילו דאם מימלי לומר דעד ולא עד בכלל הוה מצי למיבעי בפרשה עצמה אמ"ל דפי פרשה טרפה אבל אי פי פרשה כשרה אז ודאי ליכא למבעי דכ"ש פרשה עצמה ועוד י"ל דמבעיא ליה אם נפסק הפילוג בראוק ממקום חיבורו כנגד חוט השדרה שבין פילוג ראשון לפילוג שני שהוא בין הפרשות ראשון והשתא לא מצי למבעי אלא אמ"ל עד ועד בכלל: [6]**מאי לאו ראשונה ושניה.** הא דנקט שניה משום דאי הויא טרפה הוה שייך למבעי כל הנך בעיות בשניה כמו בראשונה: **למטה מן האגפים.** יש להסתפק אם למטה ממקום חיבורן בגוף קאמר אם למטה ממקום שסוכבות על [7]העוף דהיינו למטה מסוף עלם של כנף המחובר בגוף: **ערוקאי.** רבי זירא לא היה צריך לברוח דאביו גבאי של מלך היה להגא בגבוראתא תליסר שנין דאמר בפרק זה בורר (סנהדרין כה:) דכי הוה אתי ריש גלותא למתא כי הוה חזי רבנן אמר להו לך עמי בא בחדרך: **הלכך בעינן בזית במקום מרה ובזית במקום שהיא חיה.** הכי קיימא לן כדפסקינן לעיל (דף מג.) הלכה כדברי האומר בכזית: **ואמרי** לה **קרמא תתאה.** כלומר עם עילאה לאי תתאה גרידא הא פסקינן בסמוך דבעינן תרוייהו ואם כן לא הוה ליה לא כרב [8]ולא כשמואל: לאינקיב

[6]עד ועד בכלל או דלמא עד ולא עד בכלל בעי רב פפא את"ל עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו בעי רבי ירמיה את"ל [a]עד ועד בכלל פרשה עצמה מהו ת"ש [b]הפרשה תידון כבשר מאי לאו פרשה ראשונה ושניה לא [c]שלישית בעופא ר' ינאי אומר [d] [9]למטה מן האגפים ור"ל אמר [e]עד בין אגפים אמר עולא הוה קאימנא קמיה דבן פזי ואייתו לקמיה עופא ובדק עד בין אגפים ושלח ליה דבי נשיאה וקם ואזל ולא ידענא אי משום דלא צריך למבדק טפי אי משום כבוד נשיאה: ניטלה הכבד וכו': הא נשתייר הימנה כלום כשרה אע"ג דלא הוי כזית והתנן [10]ניטל הכבד ונשתייר הימנה כזית כשרה אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' חייא הא ר"ש בר רבי כי הא דר' חייא זריק לה ור"ש בר רבי מטביל לה [11]וסימניך עשירין מקמצין ההוא פולמוסא דאתא לפומבדיתא ערקו רבה ורב יוסף פגע בהו ר' זירא אמר להו ערוקאי כזית שאמרו במקום מרה רב אדא בר אהבה אמר במקום שהיא חיה אמר רב פפא [f]הלכך בעינן כזית במקום מרה ובעינן כזית במקום שהיא חיה [g]בעי ר' ירמיה מתלקט מהו כרצועה מהו בעי רב אשי כזית מרודד מהו [h]תיקו בעא מיניה ר' זריקא מר' אמי נדלדלה כבד ומעורה בטרפשיה מהו אמר ליה [i]דלדול זה איני יודע מהו אי למ"ד במקום מרה הא איכא אי למ"ד במקום שהיא חיה הא איכא: הריאה שניקבה: רב ושמואל ורב אסי דאמרי קרמא עילאה ואמרי לה קרמא תתאה אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן וסימניך כיתונא דורדא דמנחא ביה ריאה [12]פשיטא אי אינקיב עילאה ולא אינקיב תתאה תתאה מגין [13]כדרבה דאמר [14]רבה [15]האי ריאה דאגליד כאהינא

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבי יצחק אומר עד למטה:

לעזי רש"י

איבר"ש [איברי"ש]. סרעפת.

טינב"א. דק, רזה.

מוסף רש"י

הא נשתייר הימנה כלום כשרה. דעתיד להיבלות ולהתרפות (הפרדס עמ' קמ). עשירין מקמצין. כ' שמעון שהרי בן נשיא ועשיר היה, קמצן עלמן (מנחות פז.). **במקום שהיא חיה.** פי' דהיינו במקום שתגייה בתלר הכבד (הפרדס שם).

סג א ב ג ד מיי' פ"ט מהל' שחיטה הל' ג ד סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן נ"ב סעיף ה ועיין בהג"ה:

סד ה מיי' שם פ"ח הל' כא סמג שם טוש"ע יו"ד סי' מז סעיף ח:

סה ו ז מיי' שם הל' כב ולהמתרצ"ל ועיין בכ"מ ובל"מ:

סו ח מיי' שם הל' כא טוש"ע שם סעי' ה:

סז ט מיי' שם פ"ז הלכה ח סמג שם טוש"ע יו"ד סי' לו סעיף ח:

סח י מיי' שם טוש"ע שם סעיף כ:

שיטה מקובצת

[a] וכל אותו בין הפרשה טרפה: [b] כשהיא מעורה ודבוקה: [c] הא איכא שהרי בולה קיימת: [d] על שם שקרום התחתון אדום: [e] ואיני יודע או שמא מסוף עובי פצול ראשון עד פצול ב' קרוי בין הפרשות: [f] ממקום ששוכבות על הגוף דהיינו למטה:

רבינו גרשום

עד ועד בכלל כו' כלומר אמרת עד אחת טרפה עד ועד בכלל כו' אם תמצא לומר עד ולא עד בכלל שהראשונה אינה בכלל מוח פי פרשה ראשונה מהו שהיא בינתים בין סוף השדרה לתחלת פרשה של ראשונה מהו ישנה בכלל חוט השדרה אי לא: אם תמצא לומר עד ועד בכלל פרשה (ראשונה) [עצמה] בכלל מוח [או לא] [g] אבל לא שניה. אם ניטלה פרשה שניה עצמה עצם וגם מוח תידון כבשר ולא כחוט השדרה: עד בין אגפים. עד כנפי העוף: כי הא דר' חייא זריק ליה כלומר ר' חייא זריק ליה וטריף הבהמה שלא נשתייר ממנה כזית ור' שמעון ב"ר מטביל ביה כלומר אכיל ליה ע"י טיבול ומכשר לבהמה אע"ג דלא הוי כזית: במקום שהיא חיה כלומר באותו מקום שהיא תולה: הילכך בעינן כזית במקום מרה כו' כלומר הן במקום מרה והן במקום שהיא חיה: מתלקט מהו כלומר דלא הוי כזית במקום אחד אלא מתלקט מכמה מקומות: כרצועה מהו כלומר ארוך וקצר: מרודד מהו דלא הוי כזית עב אלא מרודד: אי למ"ד כזית במקום מרה האיכא כלומר כיון דמעורה בטרפשה: ואמרי לה קרמא תתאה דשתי קרמות יש בריאה וסימניך כיתונא דוורדא כו' כלומר דאדום הפנימי כוורד. תתאה מגין מדרבא דאמר

[g] לפי הגירסא שלפנינו בגמ' אינו מובן מ"ש אבל לא שניה ואולי לגירסא אחרת היה לו דפרשה ראשונה בכלל מוח אבל לא שניה וכו'.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות